

مقدمه

خانواده و سیاست های کلی خانواده از آن جهت حائز اهمیت است که با توجه به مقدمه ی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران:

۱- خانواده، واحد بنیادین جامعه و کانون اصلی رشد و تعالی انسان است.

۲- تشکیل خانواده که زمینه ساز اصلی حرکت تکاملی و رشد یابنده انسان است اصل اساسی است.

۳- فراهم کردن امکانات جهت نیل به این مقصود از وظایف حکومت اسلامی است.

در اصل دهم قانون اساسی نیز آمده است: «از آنجا که خانواده واحد بنیادین جامعه اسلامی است، همه قوانین و مقررات و برنامه ریزی های مربوط باید در جهت آسان کردن تشکیل خانواده، پاسداری از قداست آن و استواری روابط خانوادگی برپایه حقوق و اخلاق اسلامی باشد».

تحقق این مهم در جامعه امروزی با چالش های جدی مواجه گشته است. خانواده با کارکردهای اصلی و مدل خانواده اسلامی فاصله گرفته است. نظام شهرسازی و آشفتگی های عرصه های فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی خانواده را از محوریت برنامه ریزی و قوانین و سیاست های اجرایی به حاشیه برده است. به سبب این مشکلات تشکیل خانواده به آسانی صورت نمی گیرد و مجرد در جامعه رو به افزایش است.

به سبب نشر برنامه های مخل به ارزش های خانواده و روابط اخلاقی، کاهش حضور اعضای خانواده در کنار همدیگر و وجود دیگر موانع، چالش ها و آسیب های جدی، پایه ها و تحکیم خانواده را تا حدودی متزلزل کرده است.

تغییر سبک زندگی، به حاشیه رفتن ارزش‌ها و سنت‌های اسلامی در امر ازدواج و تشکیل خانواده، کمرنگ شدن ارزش‌های اخلاقی و برجسته شدن برخی پیرایه‌های باطل، اشرافیت و تجمل‌گرایی، شکل‌گیری گروه‌های مرجع ناسالم و بعضاً ناهنجاری رفتاری برخی گروه‌های مرجع نیز از جمله مواردی است که بعنوان آسیب‌ها و چالش‌های کیان خانواده و کارکردهای اصلی آن در جامعه قلمداد می‌شود.

بنابراین سیاست‌های کلی خانواده همانگونه که در ایده اولیه این سیاست‌ها آمده است، درصدد تغییر سمت و سو و حرکت کلی نظام در پاسخگویی به چالش‌های موجود و تحقق موارد زیر است:

- ۱- ایجاد جامعه‌ای خانواده محور و احیای خانواده به عنوان مرکز نشو و نما و تربیت اسلامی فرزند و کانون آرامش بخش.
- ۲- نهضت فراگیر ملی برای ازدواج موفق همه دختران و پسران و افراد در سنین ازدواج و تشکیل خانواده اسلامی.
- ۳- تحکیم مناسبات و استواری روابط خانوادگی با جامعیت برنامه‌های مبتنی بر اخلاق و حقوق اسلامی.
- ۴- فرهنگ سازی در تکریم و تقدیس ارکان خانواده و حفظ حرمت و حریم آن.
- ۵- حمایت از عزت و کرامت همسری، خانه داری و نقش مادری زنان و مسئولیت اقتصادی و نقش پدری و معنوی مردان.
- ۶- صیانت از خانواده و حفاظت از کیان و ماندگاری و پایداری آن و ایجاد فضای سالم در روابط اجتماعی زن و مرد، با بهره‌گیری منتظم از منظومه آموزه‌ها (تعالیم و قوانین و راهکارها) ی مترقی اسلام و مقابله همه جانبه با تهدیدات و مفسدات و انحرافات.
- ۷- تامین درآمد خانوار از طریق ایجاد اشتغال مولد.

کمیسیون مشترک بررسی الزامات، چالش‌ها و راهکارهای اجرای این سیاست‌ها را در اولویت پژوهشی و سیاستگذاری خود قرار داده و با اتکای به مطالعات و پژوهش‌های انجام شده در کشور، مجموعه حاضر را تهیه و برای استفاده سیاستگذاران، مجریان، پژوهشگران و

دیگر علاقه مندان به موضوع راهبردی خانواده ارائه می نماید.

در هر یک از بخش های این ویژه نامه، به بررسی تفصیلی جنبه های خاصی از موضوع پرداخته شده است. برخی از مستندات و اسناد پشتیبان این سیاست ها و نتیجه گیری ها را که در جریان بررسی و تصویب سیاست ها نقش اصلی داشته اند، نیز برای آگاهی از مباحث مربوطه ارائه شده است.

از نقطه نظرهای فرهیختگان، اساتید و پژوهشگران محترم در نقد مطالب استقبال می شود.

به امید اینکه این اقدام زمینه ساز هم راستایی اهداف و تلاش های موجود در کشور برای تحقق جامعه ای خانواده محور گردد.

مدیر مسئول

علی احمدی

شهریور ۱۳۹۵